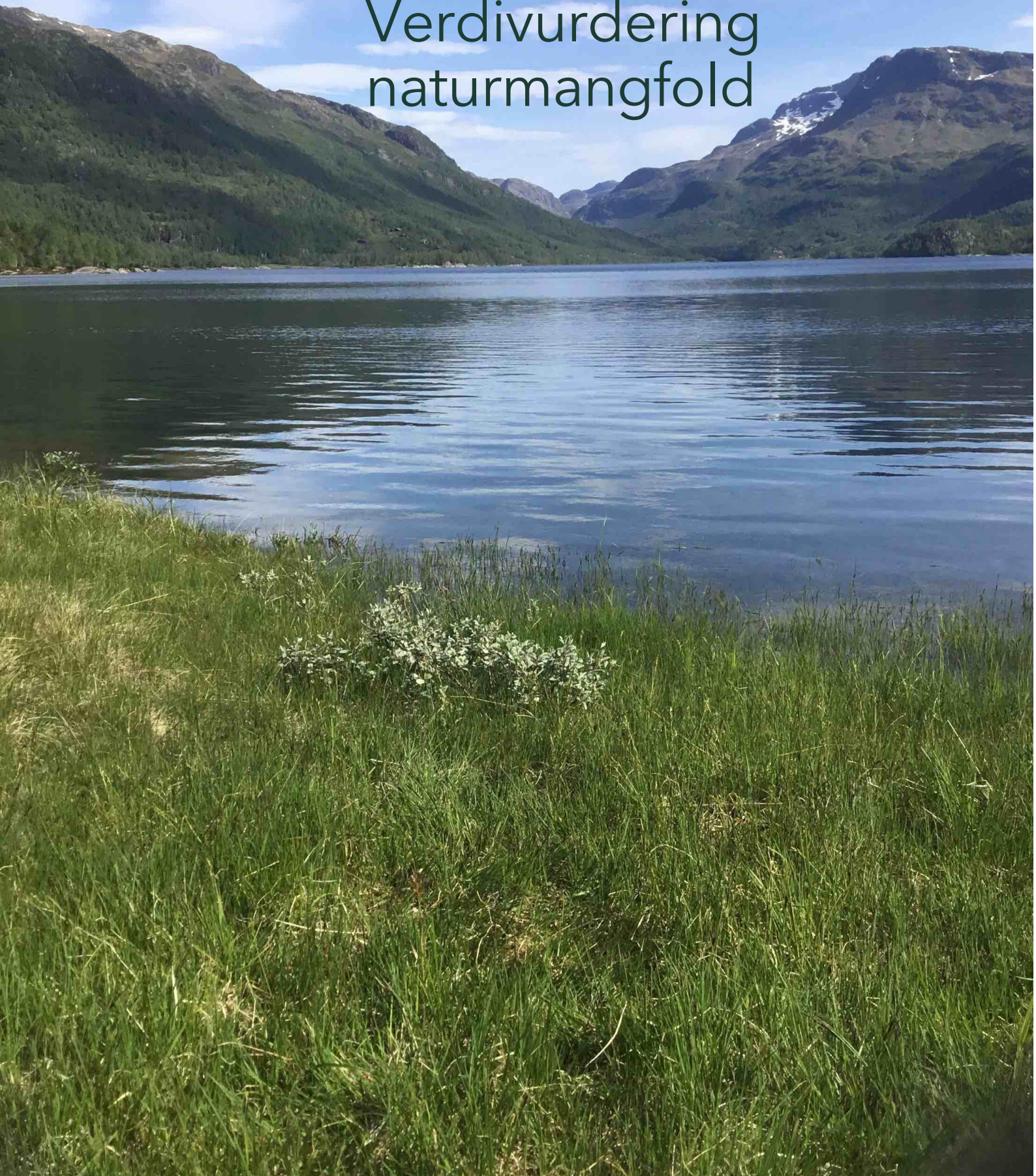

Slettedalen dam - Verdivurdering naturmangfold

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver:	AS Saudefaldene
Tittel på rapport:	Slettedalen dam - Verdivurdering naturmangfold
Oppdragsnavn:	Naturmangfold og LARK Slettedalsvatnet
Oppdragsnummer:	649878-02
Utarbeidet av:	Anette Gundersen
Oppdragsleder:	Heidi Urtegård
Tilgjengelighet:	Åpen

Kort sammendrag

I forbindelse med rehabilitering av tappeluker og ny tverrslagstunell ved dammen ved Slettedalsvatnet er terrestrisk naturmangfold kartlagt og verdivurdert. Det ble registrert ett økologisk funksjonsområde for vanlige arter og seks naturtypelokaliteter; en lokalitet med naturbeitemark (sårbar - VU) og fem lokaliteter med boreal hei (VU). Alle lokalitetene med boreal hei er sterkt gjengrodd, og er i sein gjenvekstsuksesjonsfase. Derfor blir tilstanden til disse lokalitetene svært redusert, og lokalitetskvaliteten blir svært lav. Sårbare naturtyper (VU) med svært lav lokalitetskvalitet gir KU-verdien middels. Naturbeitemarken har fått verdien stor.

Ver	Dato	Beskrivelse	Utarb. av	KS
03	27.11.2025	Endret to figurer, riktig verdifarge på lokalitet Na6	AG	AT
02	07.nov.2025	Nytt verdikart, nytt kart over myrarealer og små endringer i tekst om myr	AG	AT
01	10. okt. 2025	Nytt dokument	AG	AT

Forord

På oppdrag for AS Saudefaldene har Asplan Viak kartlagt og utført en verdivurdering av terrestrisk naturmangfold i forbindelse med rehabilitering av tappeluker og ny tverrslagstunell ved Slettedalen dam. I denne rapporten presenteres naturverdiene og anbefalte tiltak for å ivareta naturmangfoldet. Rapporten er utarbeidet av biolog Anette Gundersen.

Bergen, 27.11.2025

Heidi Urtegård

Oppdragsleder

Anniken Torset

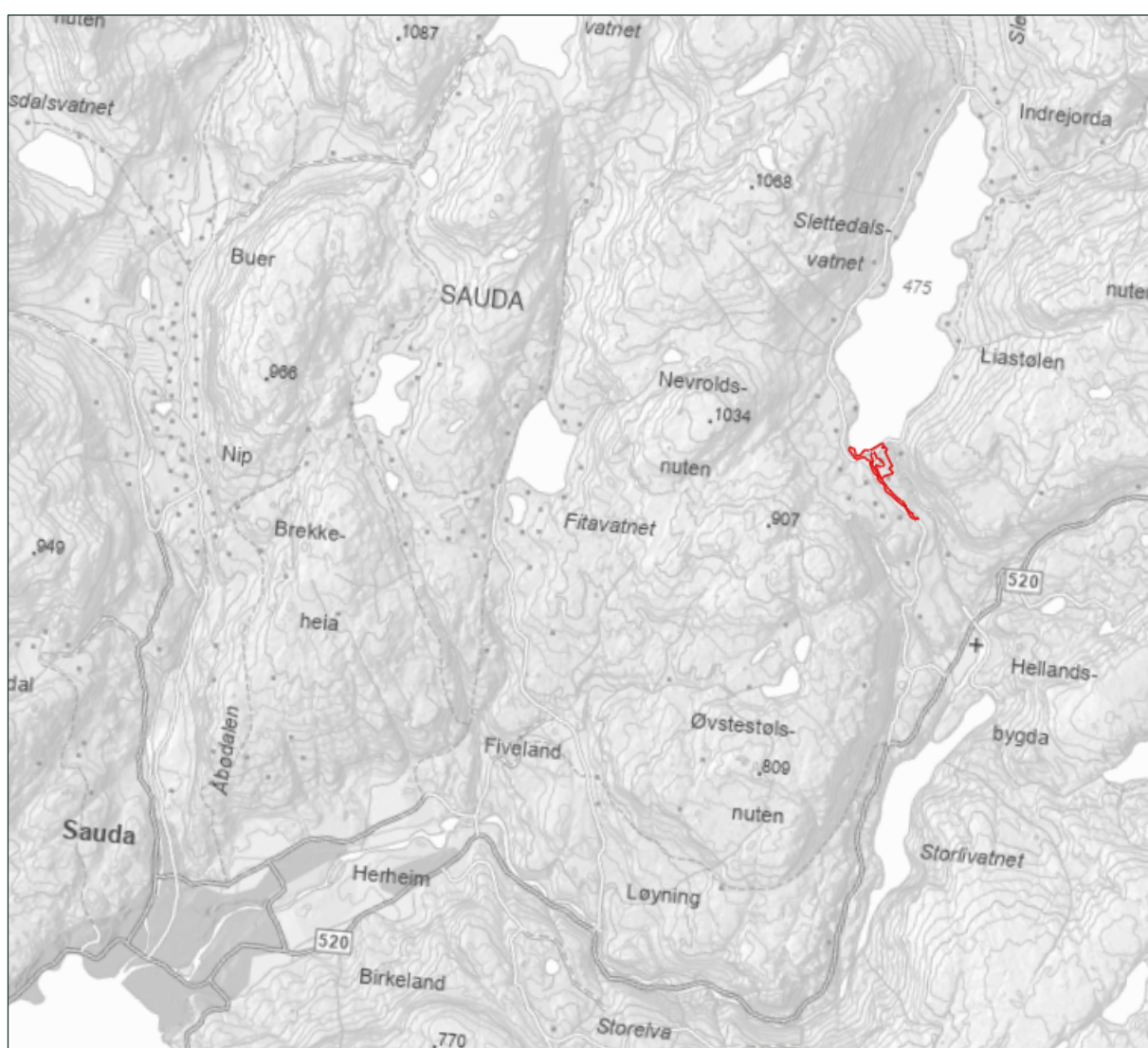
Kvalitetssikrer

Innholdsfortegnelse

Dokumentinformasjon	1
Kort sammendrag	1
Forord	2
1. Bakgrunn	5
2. Metode	6
3.1. Definisjon av naturmangfold	6
3.2. Plan-, influens- og utredningsområde	6
3.3. 0-alternativet	6
3.4. Kartlegging	6
3.5. Vurdering av verdier	8
3. Naturgrunnlag	9
4. Verdivurdering	10
5.1 Verneområder og områder med båndlegging	10
5.2 Naturtyper	10
5.3 Arter og økologiske funksjonsområder	13
4.1. Landskapsøkologiske sammenhenger	18
4.2. Geotoper og geologisk arv/- geosteder	19
4.3. Verdikart	20
4.4. Naturmangfoldets økosystemtjenester	21
5. Fremmede arter	22
6. Usikkerhet	23
7. Hensyn og avbøtende tiltak	24
8. Kilder	25

1. Bakgrunn

Asplan Viak har vært engasjert av AS Saudefaldene for å kartlegge og verdivurdere terrestrisk naturmangfold i forbindelse med rehabilitering av tappeluker og ny tverrslagstunell ved dammen ved Slettedalsvatnet i Sauda kommune, Rogaland. Slettedalsvatnet er inntaksmagasin for Storlivatn kraftverk. Det er gjennomført en kartlegging i felt, og i denne rapporten blir naturmangfoldverdiene presentert. Det anbefales også tiltak for å ivareta naturmangfoldet.

Figur 1. Planområdet ligger sør for Slettedalsvatnet, nord for Hellandsbygda i Sauda kommune.

2. Metode

3.1. Definisjon av naturmangfold

Naturmangfold defineres i naturmangfoldloven som «*biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning*».

3.2. Plan-, influens- og utredningsområde

Tiltaksområdet består av de områdene som blir fysisk påvirket av gjennomføringen av det planlagte tiltaket, og influensområdet omfatter de områdene der tiltaket kan medføre både direkte og indirekte effekter. Influensområdet for naturmangfold vil variere avhengig av grupper av arter og verdikategorier. Karplanter, moser, lav, sopp og de fleste insekter har et mindre influensområde i utstrekning fra tiltaksområdet, sammenlignet med de mobile gruppene av arter som for eksempel fugler, pattedyr, amfibier, krypdyr og fisk.

3.3. 0-alternativet

0-alternativet

For å kunne vurdere konsekvenser av tiltakene som reguleringsplanen legger til rette for, må det defineres et sammenligningsgrunnlag.

Nullalternativet inkluderer bla. (ref. M-1941)

- Beskrivelse av dagens miljøtilstand med bakgrunn i eksisterende kunnskap.
- Prosjekter som har fått tillatelse eller finansiering til utbygging.
- Reguleringsplaner innenfor influensområdet som er vedtatt de siste fem år.

I dette tilfellet er 0-alternativet dagens situasjon. Vegetasjonen i planområdet består i hovedsak av boreal hei som er i ferd med å gro igjen. Det finnes også en del myrområder.

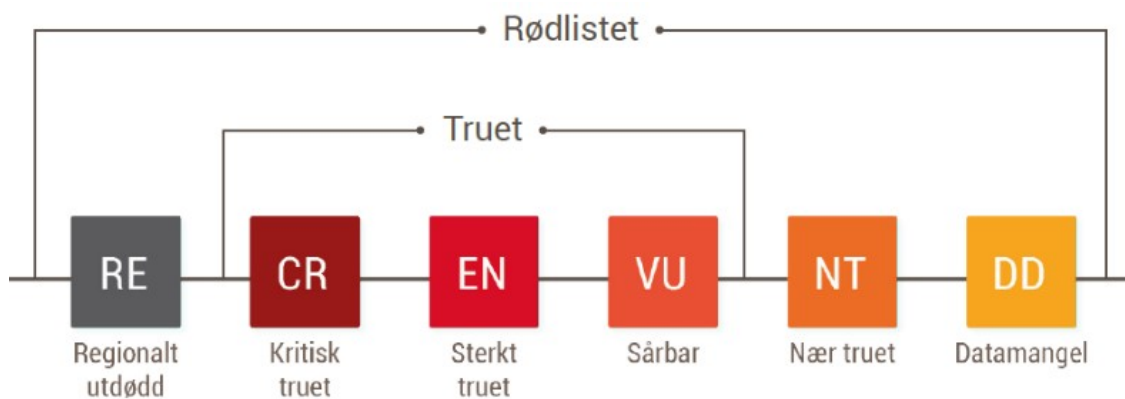
3.4. Kartlegging

Terrestrisk naturmangfold ble kartlagt i felt av Anette Gundersen 13. juni 2025. Anette Gundersen har cand. scient.- grad i biologi fra Universitetet i Bergen, og 12 års erfaring

med kartlegging av naturmangfold. Kartleggingen av naturtypelokaliteter er basert på Miljødirektoratets kartleggingsinstruks (Miljødirektoratet, 2024). Instruksen brukes ikke til å angi verdi, men ved utfigurering defineres lokalitetskvalitet basert på ulike variabler.

Gruppene av arter som er kartlagt i felt er karplanter, lav og mose. I tillegg er vegetasjonen i områder utenfor naturtypelokaliteter, og fremmede arter av karplanter, kartlagt. Annen relevant informasjon er hentet fra Artskart, Naturbase, Artsobservasjoner, Økologiske grunnkart, Hjorteviltregisteret og NGUs innsynsløsninger for berggrunn og løsmasser. Kartleggingen av rødlistede arter følger Artsdatabankens rødliste for arter (2021), mens kartleggingen av fremmede arter følger Artsdatabankens fremmedartsliste (2023). Viktige funn av arter er publisert i Artskart via registreringsløsningen Artsobservasjoner. Alle bildene i notatet er tatt av Anette Gundersen.

Norsk rødliste for arter er en nasjonal oversikt over arter som er vurdert å ha en risiko for å dø ut i Norge. Artene er plassert i risikokategorier som sier noe om hvor truet arten er (fig. 2). Merk at det skilles mellom truede arter og rødlistede arter, der rødlistede arter i tillegg til truede arter inkluderer arter som er utdødd, nær truet og der datamangel vanskeliggjør kategori plassering.

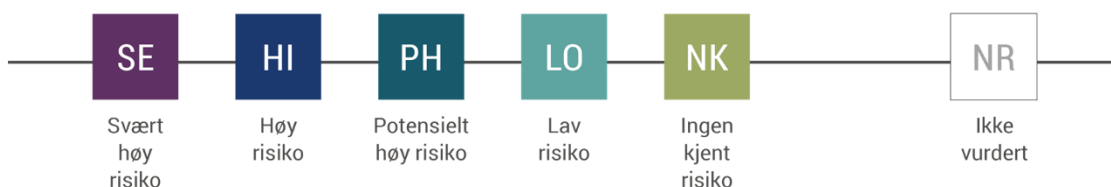

Figur 2. De ulike kategoriene i Norsk rødliste for arter. Kilde: Artsdatabanken.

Norsk rødliste for naturtyper 2018 viser hvilke naturtyper som har risiko for å gå tapt fra Norge. De rødlistede naturtypene er vurdert til en av følgende kategorier: *gått tapt* CO, *kritisk truet* CR, *sterkt truet* EN, *sårbar* VU, *nær truet* NT eller *datamangel* DD.

Fremmedartslisten gir en oversikt over fremmede arter i Norge og viser den økologiske risikoen de kan medføre for naturmangfoldet i landet (Artsdatabanken, 2023). Oversikten

bygger på en vurdering av den økologiske risikoen knyttet til fremmede arter som har evne til å reprodusere her. Denne listen skal være grunnlaget for forvaltningsbeslutninger. Når fremmede arter vurderes, blir de plassert i en kategori fra ingen kjent risiko (NK) til svært høy risiko (SE), se figuren nedenfor.

Figur 3. Risikokategorier for fremmede arter. Kilde: artsdatabanken.no.

3.5. Vurdering av verdier

Vurdering av verdier følger Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredning av klima og miljø M-1941 (Miljødirektoratet, 2023).

3. Naturgrunnlag

Geologi

I henhold til NGUs geologiske kart består berggrunnen hovedsakelig av granittisk gneis, en kalkfattig bergart som regnes som en dårlig kilde til næringsstoffer for planter. Løsmassedekket i planområdet består av morenemateriale.

Klima

Variasjon i klima er avgjørende for inndelingen av vegetasjonsseksjoner og vegetasjonssoner i Norge (Moen 1998). I dag blir disse sonene omtalt som bioklimatiske soner og bioklimatiske seksjoner. Sonene er tilgjengelige i Økologisk grunnkart for Norge. Planområdet ligger i den mellomboreale bioklimatiske sonen. Vegetasjonssoner reflekterer ulike temperaturer, spesielt sommertemperatur. Oseanitet, der luftfuktighet og vintertemperatur er de viktigste klimafaktorene, spiller en viktig rolle i inndelingen av bioklimatiske vegetasjonsseksjoner (Moen 1998). Det undersøkte området ligger i sterkt oseanisk bioklimatisk seksjon.

4. Verdivurdering

5.1 Verneområder og områder med båndlegging

Det finnes ingen vernede områder etter naturmangfoldloven innenfor eller nær planområdet. Det nærmeste verneområdet er naturreservatet Honganvik, 14,5 km sørvest for planområdet. Det er heller ikke kjent at det finnes foreslåtte verneområder, Ramsar-områder eller utvalgte naturtyper, verken innenfor planområdet eller i nærliggende områder.

5.2 Naturtyper

Naturbase viser ingen tidligere registrerte naturtypelokaliteter innenfor planområdet, og det undersøkte området har trolig ikke vært kartlagt for naturtyper før. Seks naturtypelokaliteter ble registrert under feltarbeidet, en lokalitet med naturbeitemark (VU) og fem lokaliteter med boreal hei (VU).

Boreal hei er kategorisert som en sårbar (VU) naturtype i Norsk rødliste for naturtyper. Alle lokalitetene med boreal hei er sterkt gjengrodd, og vurdert til å være i sein gjenvekstsuksjonsfase. Derfor blir tilstanden satt til svært redusert, noe som gir lokalitetskvaliteten svært lav. Sårbare naturtyper (VU) med svært lav lokalitetskvalitet gir etter M-1941-metodikken KU-verdien middels. Lokalitetene er vist i verdikartet i figur 11 og vises og beskrives henholdsvis i figuren og tabellen nedenfor.

Figur 4. De registrerte naturtypelokalitetene Na1-Na6 innenfor det undersøkte området (svart linje).

Tabell 1. Oversikt over verdiområder innen kategorien Naturtyper

Verdiområde	Vurdering	KU-verdi
Slettedalsvegen nord- Na1	D.1 Boreal hei. Bjørk dominerer i tresjiktet og i busksjiktet finnes oppslag av rogn og bjørk. I feltsjiktet ble det registrert bjønnekam, skogstjerne, markfrytle, rødsvingel, blåbær, røsslyng, skogburkne, torvull, tepperot, myrtistel, blokkebær og bjønnskjegg.	Middels
Øygarden nord- Na2	D.1 Boreal hei. Bjørk dominerer i tresjiktet og i busksjiktet finnes oppslag av rogn og bjørk. I feltsjiktet ble det registrert bjønnekam, skogstjerne, markfrytle, rødsvingel, blåbær, røsslyng, skogburkne, torvull, tepperot, myrtistel, blokkebær og bjønnskjegg.	
Øygarden sør 1- Na3	D.1 Boreal hei. Bjørk dominerer i tresjiktet og i busksjiktet finnes oppslag av rogn og bjørk. I feltsjiktet ble det registrert markfrytle, rødsvingel, blåbær, røsslyng, skogburkne, torvull, tepperot, myrtistel, blokkebær og bjønnskjegg. Lokaliteten fortsetter vest og sør for prosjektgrensen.	
Øygarden sør 2- Na4	D.1 Boreal hei. Bjørk dominerer i tresjiktet og i busksjiktet finnes oppslag av rogn og bjørk. I feltsjiktet ble det registrert markfrytle, rødsvingel, blåbær, røsslyng, skogburkne, torvull, tepperot, myrtistel, blokkebær og bjønnskjegg.	
Øygarden sør 3- Na5	D.1 Boreal hei. Bjørk dominerer i tresjiktet og i busksjiktet finnes oppslag av rogn og bjørk. I feltsjiktet ble det registrert blåbær, røsslyng, skogburkne, torvull, tepperot, myrtistel, blokkebær og bjønnskjegg.	
Løhaugen vest Na6	D2.2 Naturbeitemark. Lokaliteten er trolig ikke i bruk, og vurderes å være i brakkleggingsfasen. Ingen fremmede arter eller gjødsling ble registrert. Samlet svarer dette til moderat tilstand. Ingen rødlistede eller habitatspesifikke arter ble registrert, og lokalitetens areal er lite. Samlet svarer dette til lite naturmangfold. Moderat tilstand og lite naturmangfold gir lav lokalitetskvalitet. Sårbare naturtyper (VU) med lav lokalitetskvalitet gir KU-verdien stor. Enkelte trær av bjørk står spredt, og det finnes også et stort ospetre. I busksjiktet er det oppslag av bjørk og rogn. I feltsjiktet ble det registrert gulaks, fugletelg, hengeving, sølvbunke, skogstjerne, maiblom, hårfrytle og tepperot. Lokaliteten fortsetter nordøstover utenfor prosjektgrensen.	Stor

Figur 5. Boreal hei gjengrodd med bjørk i lokalitetene Na 3 (t.v.) og Na 2 (t.h.).

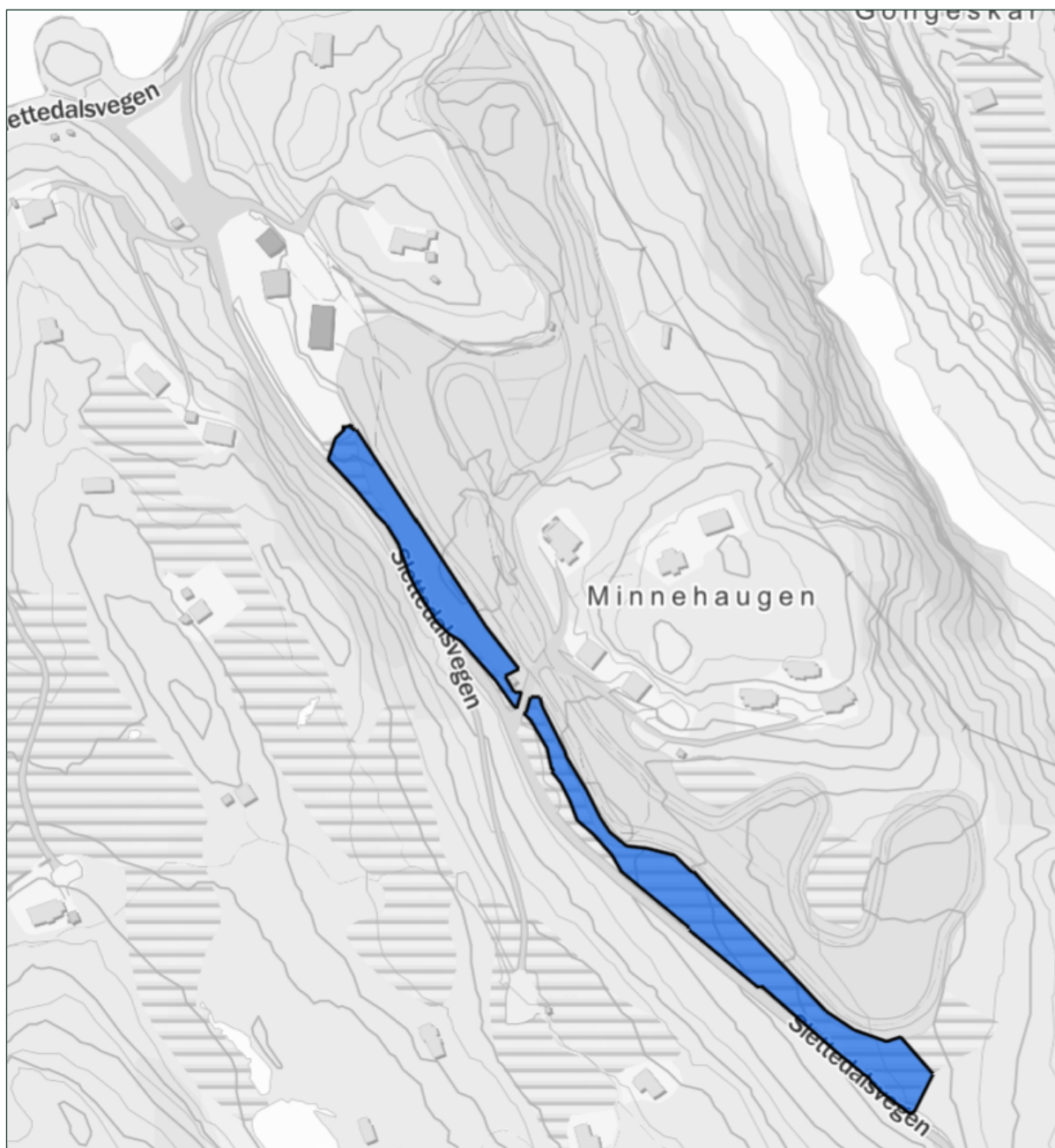
5.3 Arter og økologiske funksjonsområder

I tillegg til en rekke vanlige fuglearter er granmeis og grønnfink (VU) observert innenfor planområdet ved kanten av Slettedalsvatnet. Disse to artene er også observert langs Slettedalsvegen i den søndre delen av planområdet, vest for skiløypene, men ingen av observasjonene er knyttet til aktiviteter som tyder på hekking. Det avgrenses derfor ikke økologiske funksjonsområder på grunnlag av disse fugleobservasjonene.

Alle arealene med vegetasjon innenfor planområdet er imidlertid viktige både som næringsområde og leveområde for vanlige fugle- og dyrearter. Samlet sett er alle arealer med vegetasjon (utenom de ovenfor omtalte naturtypelokalitetene) innenfor planområdet vurdert som et økologisk funksjonsområde for vanlige arter, heretter omtalt som ØF1. Verdien til økologiske funksjonsområder for vanlige arter blir vurdert til å være noe (jf. M-1941). Område ØF1 er vist i verdikartet i figur 11 og omtales i det følgende ved hjelp av henvisninger til arealene avmerket i figur 6 og 7.

Figur 6. Undersøkte arealer i den nordre delen av det undersøkte området.

Figur 7. Arealer med myrvegetasjon langs Slettedalsvegen i den søndre delen av ØF1, markert med blå polygoner.

Der finnes flere små restarealer med jordvannsmyr innenfor planområdet (areal 2, 3 og deler av areal 4 og 5 i figur 6, og arealene avmerket i figur 7). Noen av arealene har en del torvmoser til tross for at myrene er sterkt påvirket av utbygginger og er i gjengroing. Vanlige arter i feltsjiktet er myrtistel, duskmyrull, rome, bjønnskjegg og klokkeløng. Areal 9

i figur 6 har trolig bestått av myr tidligere, men etter dreneringer ved utbygging av skiløyper kan arealet karakteriseres som sterkt endret fastmark.

I skråningen ned mot Gongeskår er det blåbærskog med bjørk som dominerende treslag (areal 10 i figur 6). I busksjiktet er det oppslag av rogn og bjørk, og i feltsjiktet ble det registrert blåbær, hengeving, tepperot, fugletelg, smyle, skogstjerne, skogburkne og sølvbunke. Bjørnemose er vanlig i bunnsjiktet.

Figur 8. Areal med jordvannsmyr i (areal 3 i figur 6) (t.v.) og blåbærskog med bjørk sør for areal 1 i figur 6) (t.h.).

Inntil parkeringsplassen i areal 8 (fig. 6) er det et lite restareal av semi- naturlig strandeng som er for lite til å kvalifisere til naturtypelokalitet. Registrerte arter i feltsjiktet her er slåttestarr, gulaks, myrfiol, myrtistel, fjelltimotei og markfrytle, og engkransmose dominerer i bunnsjiktet. Areal 1 ligger under en kraftledning og består av skogsmark der trærne er hugget, og i areal 6 og 7 i figur 6 er det tresatte arealer på ur og fyllinger.

Figur 9. Restareal av semi-naturlig strandeng i areal 8 i figur 6 (t.v.) og myrvegetasjon i areal 5 i figur 6.

Nedover langs Slettedalsvegen i søndre del av ØF1 (se figur 7) består vegetasjonen av tidligere jordvannsmyr som trolig ble drenert da vegen ble bygget, og et område med ur med bjørk, rogn og selje. Mot vegen er myren i ferd med å gro igjen med bjørk (fig. 10). Andre registrerte arter her er skogstjerne, småsyre, myrtistel, slåttestarr og gulaks. Området har trolig vært beitet tidligere, og det ble registrert spor etter beiting langs vegkanten.

Figur 10. Den søndre delen av ØF1, langs Slettedalsvegen, består av myr i gjengroing (t.v. og i midten) og ur med bjørk, rogn og selje (t.h.).

For å avklare om det finnes informasjon som ikke er offentlig tilgjengelig innenfor eller i nærheten av planområdet ble Statsforvalteren i Rogaland kontaktet via e-post. Statsforvalteren i Rogaland (personlig kommunikasjon, 26.09.2025) informerte via e-post at det ikke finnes sensitiv informasjon innenfor planområdet, men fra to områder ca. 520 m sørvest og 1,8 km øst for planområdet. Det sistnevnte området er vurdert til å være utenfor planens influensområde, men det nærmeste området ligger innenfor anbefalt minimumsavstand (avstand til hekkelokalitet i m) som er på 1000 m for bakkearbeid (Multiconsult, 2018). Statusen til den nærmeste artsobservasjonen er i dag usikker, og hekkforsøk er aldri påvist, heller ikke ved det siste besøket i 2023.

4.1. Landskapsøkologiske sammenhenger

Ifølge M-1941 omfatter begrepet landskapsøkologiske sammenhenger areal og landskapselementer som har en viktig funksjon som vandringskorridorer for arter, eller som er essensielle for å opprettholde produksjonen og mangfoldet i økosystemene. Det er ikke kjent at slike områder finnes i eller nær tiltaksområdet. Ut fra kartgrunnlaget er det heller ikke noe som tyder på at planområdet har en landskapsøkologisk funksjon.

4.2. Geotoper og geologisk arv/- geosteder

Denne kategorien omfatter både geotoper, som samsvarer med rødlistede landformer ifølge Artsdatabanken (se Erikstad mfl. 2018), og geologisk arv. Ingen geotoper ble registrert under feltarbeidet. Ifølge Økologisk grunnkart for Norge er det heller ikke registrert områder med geologisk arv i planområdet. Kategorien for geologisk mangfold er derfor uten betydning i dette tilfellet.

4.3. Verdikart

Figur 11. Verdiområder innenfor det undersøkte området (svart linje). Det økologiske funksjonsområdet for vanlige arter (ØF1) omfatter alle vegeterte arealer utenom naturtypelokalitetene Na1-Na6.

4.4. Naturmangfoldets økosystemtjenester

I tråd med M-1941 skal det gjøres rede for hvilke økosystemtjenester som finnes innenfor influensområdet. Økosystemtjenester er definert som «økosystemenes direkte og indirekte bidrag til menneskelig velferd» (NOU 2013). Dette omfatter naturgoder og tjenester fra naturen som er viktige for menneskers velferd og livskvalitet. For mer detaljert informasjon henvises det til NOU (2013). Røtter fra trær og annen vegetasjon i planområdet binder jorda, og dype røtter reduserer vanninnholdet i jorda. Områder med trevekst i planområdet bidrar til å øke opptaket av overflatevann, reduserer avrenningshastigheten og mengden, opprettholder naturlig infiltrasjon, fungerer som forureningsfilter, øker stabiliteten på skråninger og reduserer faren for sideerosjon og små skred. Trærne verner også mot sterk vind, og regulerer avrenning av vann ved å holde på vannet i trekronene, som deretter sendes tilbake til atmosfæren gjennom fordamping. I tillegg kan myrarealene i planområdet magasinere tilført regnvann og regulere avrenning fra våtmarkssystemer ved opptak av vann i torv og torvmoser, og dermed virke som en buffer mot flomtopper (Aarrestad mfl., 2015).

5. Fremmede arter

Det ble ikke registrert noen fremmede arter innenfor planområdet, og ingen slike arter er registrert der tidligere.

6. Usikkerhet

Kartleggingen ble gjennomført 13. juni. Dette er en tid på året som er gunstig for å observere og kartlegge naturmangfold. Selv om det er noen usikkerheter knyttet til enkelte artsgrupper som ikke er undersøkt, som fugler, sopp og insekter, anses kartleggingen som egnet for å vurdere verdien av naturmangfoldet i området.

7. Hensyn og avbøtende tiltak

I naturmangfoldlovens § 12 er det gitt retningslinjer om at det skal velges teknikker, driftsmetoder og lokalisering som gir det beste samfunnsmessige resultatet, hvor hensynet til naturmangfoldet er en viktig faktor.

Det finnes informasjon som er unntatt offentligheten innenfor planens influensområde. Statusen til observasjonen av den aktuelle sensitive arten er usikker, og hekkeforsøk ikke er påvist. Roping er imidlertid registrert gjentatte ganger over en lang tidsperiode, og det antas at det finnes et par av arten i området mellom Hellandsbygda og Slettedalsvatnet. Med bakgrunn i føre-var-prinsippet i Naturmangfoldlovens § 9 vurderes det derfor at det bør tas hensyn til den aktuelle arten i anleggsperioden.

Følgende tiltak foreslås:

- Sprengningsaktivitet og støyende arbeid bør unngås fra 1. mars til 31. juli. for å hensynta en sterkt truet (EN) art med tanke på hekketid og oppfostring av unger.
- Det anbefales å unngå fjerning av vegetasjon i tidsrommet 15 april til 15 juli av hensyn til yngelpleien hos vanlige pattedyr og fugler. Naturmangfoldlovens § 15 fastslår at «ved enhver aktivitet skal unødig skade og lidelse på viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi unngås».
- Store trær og de små arealene med myrvegetasjon bør bevares så langt det er mulig. Totalforbud mot bygging på myr er på høring. Klima- og miljøministeren har sendt brev til kommunene om å stanse nye tillatelser til nedbygging av myr inntil lovendring foreligger. Les mer [her](#).
- Dersom det er nødvendig å felle store og gamle trær, bør stammene ligge igjen for å brytes ned naturlig. Kvister og greiner kan fjernes, mens stammene legges soleksponerte på egnet sted innenfor planområdet.
- Rene masser bør brukes ved revegetering.

8. Kilder

Aarrestad, P.A., Bjerke, J.W., Follestad, A., Jepsen, J.U., Nybø, S., Rusch, G.M., & Schartau, A.K. 2015. Naturtypen i klimatilpasningsarbeid. Effekter av klimaendringer og klimatilpasningsarbeid på naturmangfold og økosystemtjenester. - NINA Rapport 1157. 98s.

Artsdatabanken. 2021. Resultater. Norsk rødliste for arter 2021. <https://www.artsdatabanken.no/rodlisteforarter2021/Resultater> Nedlastet (10.10.2025).

Artsdatabanken. 2018. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Hentet (10.10.2025) fra <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

Artsdatabanken. 2023, 11. august. Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023. <http://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>

Artskart (Vis utvalg i kart | Artskart 2 (artsdatabanken.no))

Artsobservasjoner ([Artsobservasjoner - rapportssystem for arter i Norge](#))

[Berggrunn \(ngu.no\)](#)

Direktoratet for naturforvaltning, 2000. Viltkartlegging. - DN-håndbok 11

Hjorteviltregisteret ([Hjorteviltregisteret - nasjonal database fra jakt på elg, hjort, rådyr og villrein, og fallvilt av utvalgte arter - Hjorteviltregisteret](#))

[Løsmasser \(ngu.no\)](#)

Miljødirektoratet. 2024. Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. Miljødirektoratet Veileder M-2209, 2024. Versjon 09.04.2024. 411 sider

Miljødirektoratet. 2023. Håndbok om konsekvensutredning av klima og miljø (M-1941). Oppdatert 2025.

Multiconsult. 2018. Anbefalte hensynssoner for sårbare arter av fugl ([Vedlegg T-7 Anbefalte hensynssoner for sårbare arter av fugl \(Multiconsult\).pdf](#))

Naturbase ([Naturbase kart \(miljodirektoratet.no\)](#))

NiN-Web ([NiN-Web \(miljodirektoratet.no\)](#))

asplan viak